

Uit de ESB van...

1924

Het werkloosheidsvraagstuk is zóal niet geheel, dan toch voor een belangrijk deel een vraagstuk van loon en arbeidstijd. Het is al zoo vaak gezegd en geschreven, dat ik niet in uitvoerige herhaling wil treden. Voor elke onderneming geldt een arbeidstijd, welke voor dat bedrijf de meest voordeelige arbeidsprestatie geeft. Die tijd hangt o.m. af van den aard van het bedrijf en van de gewoonten der werklieden. Vóór den oorlog werd in meer de één onderneming gezondigd door den arbeidstijd te lang te stellen; men maakte zich wijs dat abnormaal lange werktijden, welke de arbeiders zichtbaar afmatten, economisch waren. Thans zijn wij in het andere uiterste vervallen door alles aan de acht uur vast te leggen, wat voor het meerendeel der bedrijven (ondergronds werk in mijnbedrijven en continu-inspannenden arbeid in sommige andere bedrijven uitgezonderd) te kort is om de meest voordeelige arbeidsprestatie te geven.

Plate, A. (1924) *Verkeerde oplossing van het werkloosheidsvraagstuk*. ESB, 9(420), 50-52.

1957

Op het eerste gezicht doet het vreemd aan, dat er door conjuncturele – of althans daaraan verwante – oorzaken *structuurwerkloosheid* is ontstaan. Men moet echter eerder spreken van een weer aan de dag treden dan van een ontstaan. Het betreft hier nl. arbeidersoverschotten, welke reeds jarenlang aanwezig zijn, docht die door de hoge graad van werkgelegenheid tijdelijk waren versluierd. Deze overschotten kwamen voornamelijk voor onder ongeschoolden, onder landarbeiders, grondwerkers en veenarbeiders en voorts onder beroepen als bijv. kantoorbediende, vertegenwoordiger, maatkleermaker. Naarmate de werkgevers onder de druk van het personeelstekort hun eisen lager gingen stellen en zelfs bereid waren om reisgeld en reisuvergoeding te betalen, kwamen ook deze groepen werklozen aan bod.

Mansholt, D.R. (1957) *De arbeidsmarkt in 1957*. ESB, 42(2112), 1058-1062.

1981

Pogingen om werklozen via negatieve maatregelen (b.v. via een zodanige herformulering van het begrip passende arbeid) tot meer mobiliteit te bewegen lijken o.i. weinig effectief en bovendien onnodig. Niet de bereidheid tot verhuizen moet worden vergroot, maar de mogelijkheden om deze bereidheid ook in daden te kunnen omzetten. Zo kan men denken aan meer gedetailleerde informatie over werken woonmogelijkheden in regio's waar een tekort aan bepaalde arbeidskrachten is. Verder zou er een actievere begeleiding van migranten (b.v. bij het vinden van huisvesting) moeten komen. Ten slotte is het bieden van enige werkzekerheid van belang zodat men niet de kans loopt binnen enige tijd weer op straat te staan. Hierbij moet men zich overigens niet alleen richten op werklozen, maar ook op niet-werkloze werkzoekenden, die bij vertrek naar een andere regio arbeidsplaatsen vrijmaken, waarvoor wellicht weer werklozen in aanmerking kunnen komen.

Vos, J.H. (1981) *De mobiliteitsbereidheid van werklozen*. ESB, 66(3296), 232-236.

2002

De sterk uiteenlopende institutionele eigenschappen van de arbeidsmarkten in Europa en de VS lijken aan te geven dat de VS over een beduidend flexibeler arbeidsmarkt beschikken dan Europese landen. Empirische analyse leert evenwel dat de loonontwikkeling in Duitsland, en met name in Nederland, gevoeliger is voor de conjunctuur dan de loonontwikkeling in de VS. Dit resultaat sluit aan bij bevindingen van onderzoek naar het aanpassingsproces dat volgt op regionale werkgelegenheidsschokken in de VS. Ook worden Europese werknemers sneller en vollediger voor inflatie gecorrigeerd dan hun Amerikaanse collega's. Aangezien Europese arbeidskrachten nauwelijks mobiel zijn, is loonflexibiliteit in Europa van relatief groot belang. De teleurstellende prestaties van de Europese arbeidsmarkten maken echter duidelijk dat de Europese lonen momenteel nog onvoldoende flexibel zijn. Het recente Nederlandse beleid van vermindering van de regulering ten aanzien van tijdelijke en permanente arbeid, en invoering van prikkels die het werklozenbestand tot effectief arbeidsaanbod maken, is in dit kader een stap in de goede richting.

Pauli, R. (2002) *Loont flexibiliteit?* ESB, 87(4376), 692-694.